

1 වන කොටස

කෘශ වූත්, නමුත් ශ්‍රේෂ්ඨ වූත් මිනිසා - අබ්බ බකර් අස්-සිද්ධික්

සෑම මුස්ලිම්වරයෙකුම ඔහුට කෘතඥ විය යුතුය!

ලියන්නා: ෆයිසාල් අස්-සාමිල් - 2018 ජූලි

ප්‍රේරිතවර්ජනය (රිද්දා)

මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසා මුළු අරාබිකරයම එක්සේසත් කිරීමට සමත් වූ අතර, ඔහුගේ පාලන සමය අද අප දකින ඉස්ලාමීය උම්මාවේ (ප්‍රජාවේ) පදනම විය. ශාරීරික පෙනුමෙන් අබ්බ බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) යනු මඳක් නැමුණු ඉණක් සහිත කෙටිමු මිනිසෙකි. එම නිසා ඔහු ඉණ වටා ඇඳ සිටි වස්ත්‍රය බොහෝ විට තද කර ගැනීමට පෙර පහළට ලිස්සා ගියේය. ඔහු ඉතා මෘදු හා කරුණාවන්ත හදවතක් ඇති අයෙකි. ඔහු ඉතා ශෝකජනක හා සංවේදී හඬකින් අල්-කුර්ආනය පාරායනය කළේය. විශේෂයෙන්ම පහත සඳහන් වැකිය පාරායනය කරන විට මක්කා වැසියන්ගේ හදවත් අවදි විය:

"මාගේ ජනයෙනි! මට කුමක් වීද? මම ඔබව ගැලවීම (ජයග්‍රහණය) වෙත කැඳවන්නෙමි; නමුත් ඔබ මාව නිරකය වෙත කැඳවන්නෙහුය. අල්ලාහ්ව ප්‍රතික්ෂේප කරන ලෙසත්, මා නොදන්නා දෑ ඔහුට සමාන කරන ලෙසත් ඔබ මට කැඳවන්නෙහුය. නමුත් මම ඔබව සර්වබලධාරී, අති ක්ෂමාශීලී (අල්ලාහ්) වෙත කැඳවන්නෙමි. ඔබ මා කැඳවන දේට මෙලොවෙහි හෝ මතුලොවෙහි කිසිදු පිළිගැනීමක් නොමැති බවත්, අපගේ නැවත හැරී යාම අල්ලාහ් වෙතම වන බවත්, සීමාව ඉක්මවා ගියවුත් නිරකවාසීන් වන බවත් නිසැකය." (ගාරි 40:41-43)

අබ්බ බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) යනු අල්-කුර්ආනය ඉතා චතුර ලෙස පාරායනය කරන්නෙකි. ඔහුගේ පාරායනයට ආකර්ෂණය වූ මක්කා වැසියන් එයට සවන් දීම සඳහා ඔහුගේ නිවස වටා රැස් වූහ. කුරෙයිෂ් නායකයින් මේ ගැන දැනගත් විට, ඔවුන් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) වෙත මිනිසෙකු යවා, "ඔබේ මිතුරාට ප්‍රසිද්ධියේ සලාතය (නමස්කාරය) නොකරන ලෙස පවසන්න, මන්ද ඔහුගේ පාරායනය අපගේ දරුවන්ව නරක් කරයි" යන්නයි... මෙහි දරුවන් යන්නෙන් අදහස් කළේ ඔවුන්ගේ වහලුන්ය. වර්ණ, ජාති හෝ ගෝත්‍රික හේදයකින් තොරව මිනිසුන් අතර පූර්ණ සමානත්වය පිළිගන්නා නිදහසේ හඬ සඳහා එම වහලුන් ආශාවෙන් සිටියහ.

අබ්බ බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) වහල්භාවයට හා වර්ගවාදයට එරෙහිව සටන් කළ අතර, වහලුන් මුදල් දී මිලදී ගෙන නිදහස් කළේය. ඔහු විසින් නිදහස් කරන ලද වහලුන්ගෙන් පළමුවැන්නා වූයේ හස්රත් බිලාල් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමාය.

අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ගේ (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) අභාවය පිළිබඳ කම්පන සහගත පුවත පැතිරී, මුළු අරාබි අර්ධද්වීපයම උඩුයටිකුරු වූ විට, අබු බකර්ගේ මෙම මෘදු හා සන්සුන් ස්වභාවය අතුරුදහන් වන අයුරු අපට පෙනේ.

මුහම්මද් නබිතුමාණන්ගේ සගයන් දැඩි කම්පනයකට හා ව්‍යාකූලත්වයකට පත්ව සිටියහ. ඔවුන්ගෙන් සමහරෙක් නිශ්ශබ්දව හා ශෝකයෙන් මස්ජිදයේ කොනක වාඩි වූහ.

තමන් අභාවයට පත්වීමට පෙර, අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) උසාමා බින් සයිද් (රළියල්ලාහු අන්හු) ගේ නායකත්වයෙන් යුත් විශාල හමුදාවක් (දැනට) ජෝර්දානය බලා පිටත් කර හැරීමට නියෝග කර තිබුණි.

හමුදාව යුද්ධයට සූදානම්ව සිටියදී නබිතුමාණන් රෝගාතුර විය.

කලීෆාවරයා ලෙස පත්වීමෙන් පසු අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) මුහුණ දුන් පළමු ගැටලුව වූයේ, මදීනාවෙන් පිටත නතර කර තිබූ එම හමුදාව තම ඉලක්කය වෙත යා යුතුද, නැතහොත් නබිතුමාණන්ගේ අභාවයෙන් පසු මදීනාවට ඇති වී තිබෙන අනතුරු සලකා එම ගමන අත්හැරිය යුතුද යන්නයි.

අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) දුටුවේ එම හමුදාව ජෝර්දානයට යැවීම නබිතුමාණන්ගේ නියෝගයක් බැවින්, කුමන තත්ත්වයක් යටතේ වුවද එය ඉටු කළ යුතු බවයි.

අබු බකර් පැවසුවේ, "අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ගේ පැහැදිලි නියෝගයක් උල්ලංඝනය කරමින් මම මාගේ පාලන සමය ආරම්භ නොකරමි. කුමක් සිදු වුවද, නබිතුමාණන්ගේ අණ ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය" යනුවෙනි.

අබු බකර්ගේ මෙම තීරණය ඔහුගේ විශ්වාසවන්තභාවය, කැපවීම සහ නබිතුමාණන් අණ කළ ඕනෑම දෙයක් රාජ්‍යයේ යහපත සඳහාම වනු ඇතැයි යන ඔහුගේ නොසැලෙන ඊමානය (විශ්වාසය) පිළිබිඹු කළේය.

ඒ අනුව, නබිතුමාණන්ගේ අභාවයෙන් පසු තුන්වන දිනයේදී, කලීෆා අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ගේ අණ පරිදි උසාමාගේ හමුදාවේ පිටත්වීම ප්‍රකාශ කළේය.

දින විස්සක ගමනකින් පසු එම හමුදාව පලස්තීනයට ළඟා වී රෝමවරුන් සමඟ සටන් කළේය. උසාමා (රළියල්ලාහු අන්හු) මහා ජයග්‍රහණයකින් සහ කිසිදු අලාභයකින් තොරව මදීනාවට පැමිණි අතර, එය අබු බකර්ගේ ඇදහිල්ලේ ස්ථිරභාවය සහ මුස්ලිම්වරුන්ගේ ශක්තිය හා එකමුතුකම ඔප්පු කළේය.

මෙම ජයග්‍රහණය ලැබුණේ දැඩි ව්‍යාකූලත්වයක් සහ අරාජිකත්වයක් පැවති ඉතා තීරණාත්මක මොහොතකය. ජයග්‍රහණයේ පුවත මුළු අරාබි අර්ධද්වීපය පුරාම පැතිර

ගියේය. එය අබු බකර්ගේ පාලනයට සහ මුර්තද්වරුන්ට (ඉස්ලාමයෙන් ඉවත් වූවන්ට) එරෙහි සටනට ප්‍රබල ආරම්භයක් විය.

මුස්ලිම්වරුන්ට ප්‍රහාරය එල්ල වූ ඡාමී (සිරියානු) කලාපය දෙසට ගමන් කරන හමුදාව - මෘදුක

අබු බකර්ගේ පාලන සමය වසර 2 ක්, මාස 3 ක් සහ දින 8 ක් පැවතුනි. මෙහිදී අපි ඔහුගේ පාලනයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ 4 ක් සාකච්ඡා කරමු:-

1- ප්‍රේරිතවර්ජන යුද්ධය: අවසාන දූත මෙහෙවර පිළිබඳ පුළුල් දැක්මක්

අල්-අස්වද් අල්-අන්සි, තුලයිහා ඉබ්න් කුවයිලිඩ්, සජාහ් සහ මුසයිලමා කද්දාබ් යන අය තමන් අනාගතවක්තෘවරුන් (නබිවරුන්) ලෙස ප්‍රකාශ කළ විට, බොහෝ ගෝත්‍ර ඔවුන් පසුපස ගියහ. මද්හිජ් ගෝත්‍රය අල්-අස්වද්වද්; බනු අසාද්, ගතතාන්, තයිසි සහ අල්-ගවිස් යන ගෝත්‍ර තුලයිහාවද්; බනු ත:ලිබ් සහ බනු තමීම් ගෝත්‍ර සජාහ්වද්, සලාතය (නමස්කාරය) අවලංගු කළ මුසයිලමාව යේමනයේ වැසියන්ද අනුගමනය කළහ. මීට අමතරව ලකීත් බින් මාලික් අල්-අස්දි ශීමානයේ තමා නබිවරයෙකු බව ප්‍රකාශ කළේය.

(මුසයිලමා - නජ්ද්) (තුලයිහා - උතුරු නජ්ද්) (සජාහ්) (අල්-අස්වද් - යේමනය)

මුස්ලිම්වරුන්ගෙන් ඉවත් වූ මෙම පිරිස් ඉස්ලාමයේ සමහර බැඳීම් සහ කුළුණු, විශේෂයෙන් සකාත් (දූප්පත් බද්ද) අවලංගු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කිරීමට අබු බකර් වෙත තමන්ගේ දූත පිරිස් එවූහ. අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) ඔහුගේ සුප්‍රසිද්ධ වචනවලින් පිළිතුරු දුන්නේය: "අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි! ඔවුන් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ට (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) ලබා දුන් ඔටුවෙකු බඳින ලඟුවක් පවා දීම ප්‍රතික්ෂේප කළහොත්, එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම වෙනුවෙන් මම ඔවුන් සමඟ සටන් කරමි."

හස්රත් උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) පැවසුවේ: "අබු බකර්! 'මිනිසුන් ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ් (අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියෙකු නැත) යැයි පවසන තුරු ඔවුන් සමඟ සටන් කිරීමට මට අණ කර ඇත, කවුරුත් එය පවසන්නේද ඔහු තම ජීවිතය සහ දේපළ මාගෙන් ආරක්ෂා කර ගනී - එහි නීත්‍යානුකූල අයිතිය හැර; තවද ඔහුගේ ගිණුම අල්ලාහ් සතුය' කියා අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් පවසා තිබියදී ඔබ කෙසේ එම ජනයා සමඟ සටන් කරන්නේද?" එයට අබු බකර් පිළිතුරු දුන්නේ, "අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි! සලාතය සහ සකාත් අතර වෙනසක් කරන ඕනෑම අයෙකු සමඟ මම සටන් කරමි, මන්ද සකාත් යනු දේපළ මත ඇති නීත්‍යානුකූල (ආගමික) අයිතියයි!" යනුවෙනි.

සමස්ත ඉස්ලාමය පිළිබඳ අබු බකර්ගේ දැක්ම මෙතරම් පුළුල් සහ ශක්තිමත් එකක් විය.

උමර් තුමා ද මඳක් මෘදු වන ලෙස ඉල්ලා සිටි විට, ඔහු මෙම ඓතිහාසික වචන පැවසීය:

"මට ඔබගේ සහය අවශ්‍ය වූ අවස්ථාවේදී ඔබ පසුබසින්නෙහිද! නොදැනුවත්කමේ කාලයේ (ජාහිලියයාවේ) ඉතා නිර්භීත වූ ඔබ, ඉස්ලාමයට පැමිණි පසු බියගුල්ලෙකු වීද?"

2- ආගමෙන් බැහැර වූවන් ජයග්‍රහණය කළේ නම්, ඉස්ලාමයක් ඉතිරි නොවනු ඇත

මෘදු හදවතක් සහ කෙටිපු සිරුරක් ඇති මිනිසෙකුගේ මෙම දැඩි හා ස්ථිර ප්‍රවේශය, ආගමේ පරිපූර්ණත්වය සහ එහි කුළුණු බිඳවැටීමෙන් ආරක්ෂා කරන පවුරක් විය.

මුසයිලමා පසුපස යමින් මිනිසුන් සලාතය අත්හැරීමට සහ සකාත් දීම නැවැත්වීමට පටන් ගත්හ. ඔවුන් සැබෑ ඉස්ලාමය සමඟ කිසිදු සම්බන්ධයක් නැති නව ආගමක් නිර්මාණය කරමින් සිටියහ. එය පුද්ගලික ආශාවන්, විකෘති වූ ප්‍රතිපත්ති සහ ජාතිවාදී ප්‍රවණතාවලින් පිරුණු ආගමකි. එසේ වූයේ නම්, මෙම ආගම මොන්ගෝලියානුවන්ගේ නීති මෙන් කලාප පදනම් කරගත් අමුතු නීති මාලාවක් බවට පත් වීමට ඉඩ තිබුණි. නමුත් ඉස්ලාමය යනු මිනිසාගේ සහජ බුද්ධියේ (භිත්රත්) සහ බුද්ධියේ ආගමයි. එය සියලු කාලයටම පොදු මහපෙත්වීමක් වන අතර සමස්ත මිනිස් සංහතියටම අදාළ වේ.

මේ අයුරින් අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) සලාතය සහ සකාත් වැනි කුළුණුවල නීති පාවා නොදී, අල්ලාහ්ගේ සැබෑ ආගම විකෘති කිරීමට සහ බිඳින්නේ (අලුතින් ඇතුළත් කළ දෑ) වලින් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සටන් කළේය.

හස්රත් අබු හුරෙයිරා (රළියල්ලාහු අන්හු) වාර්තා කරන හදිසයක මෙසේ සඳහන් වේ:

"අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) මෙසේ පවසනු ඔහු ඇසුවේය: ඔබගෙන් කෙනෙකුගේ නිවස ඉදිරිපිට ගහක් ගලා යයි, ඔහු දිනකට පස් වතාවක් එහි නායි නම්, ඔහුගේ සිරුරේ කිසිදු කිලිටක් ඉතිරි වේද? සහයෝ පැවසූහ: ඔහුගේ සිරුරේ කිසිදු කිලිටක් ඉතිරි නොවේ. නබිතුමාණන් පැවසූහ: පස්වේල සලාතයේ උදාහරණය මෙයයි, ඒ මඟින් අල්ලාහ් පව් මකා දමයි." (මුස්ලිම්)

නබිතුමාණන්ගෙන් සමහර සහයන් ඇසූහ: "අපගේ රබ් (දෙවියන්) අපට සම්පව් සිටීද අපට ඔහු සමඟ සෙමින් කතා කිරීමට? නැතහොත් ඔහු දුරින් සිටීද අපට ශබ්ද නඟා ඇමතීමට? එවිට අල්ලාහ් මෙම වැකිය පහළ කළේය: 'මා ගැන මාගේ අමුතම ඔබෙන් ඇසුවහොත්, නිසැකවම මම සම්පව් සිටිමි: ප්‍රාර්ථනා කරන්නා මා අමතන සෑම විටම මම ඔහුගේ ප්‍රාර්ථනාවට පිළිතුරු දෙන්නෙමි. එබැවින් ඔවුන් මට අවනත වී මා කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්නවා, ඒ මඟින් ඔවුන් යහමඟ ලබනු ඇත.'" (අල්-බකරා 2:186)

ඉස්ලාමය හැර වෙනත් කොහෙන්ද මෙවැනි මහපෙන්වීමක් ලැබෙන්නේ!

එම ආගමෙන් බැහැර වූවන් තමන් විසින් සාදන ලද නව ආගම පැතිරවීමට සමත් වූයේ නම්, මෙම ඉගැන්වීම් කිසිවක් අප වෙත නොපැමිණීමට ඉඩ තිබුණි.

3- තීරණ ගැනීමට බහුතරය කොන්දේසියක් නොවේ:-

අපට ඉගෙන ගත හැකි තවත් පාඩමක් නම්, අබු බකර්ගේ අදහස බහුතරයේ අදහස නොවීමයි. එබැවින්, ඉස්ලාමයේ ඡුරා (උපදේශනය) යනු පාලකයාට බහුතරයට වඩා ශක්තිමත් සාක්ෂි හෝ අදහසක් ඇති විට, බහුතරයට අනිවාර්යයෙන්ම යටත් විය යුතු එකක් නොවේ. ඡුරා යනු උපදෙස් ලබා ගැනීම සඳහා මිස අවසාන බැඳීමක් සඳහා නොවේ. අල්ලාහ් පවසයි: "එබැවින් ඔවුන්ට සමාව දෙනු මැනව, ඔවුන් වෙනුවෙන් පාපක්ෂමාව අයදිනු මැනව, තවද කටයුතුවලදී ඔවුන් සමඟ සාකච්ඡා කරනු මැනව. පසුව ඔබ තීරණයක් ගත් විට, අල්ලාහ් කෙරෙහි භාර කරනු (තවක්කල් කරනු) මැනව. නිසැකවම අල්ලාහ් තමා කෙරෙහි භාර කරන්නන්ව ප්‍රිය කරයි." (ආලි-ඉම්රාන් 3:159)

මෙය බලය බෙදා හැරීමේ ප්‍රතිපත්තියේ පදනමයි. මෙය නූතන යුගයේ ප්‍රංශ දේශපාලන චින්තකයෙකු වූ මොන්ටෙස්කියු විසින් නිර්මාණය කරන ලද අතර පුරාණ රෝමවරුන් විසින් පිළිගනු ලැබුවකි. ඔවුන් රජයේ බලතල විධායක, ව්‍යවස්ථාදායක සහ අධිකරණය ලෙස බෙදා වෙන් කළහ. අධිකරණය පැහැදිලිවම ස්වාධීන වූ අතර, විධායක බලය විවිධ පද්ධති අතර වෙනස් විය. කෙසේ වෙතත්, ඡුරා ප්‍රතිපත්තිය නිර්ණායකයක් වන අතර, රාජ්‍ය නායකයා උපදෙස් හෝ සාකච්ඡාවෙන් පසුව තම බලතල ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. අබු බකර් කළේ මෙයයි, එනම් සාකච්ඡා කර බහුතරය ඔහුට විරුද්ධ වුවද තම බලතල භාවිතා කළේය. ශුද්ධ වූ අල්-කුර්ආනයේ මෙයට පැහැදිලි උදාහරණයක් ඇත, එය හස්රත් සුලෙයිමාන් (අලයිහිස්සලාම්) තුමාගේ කාලයේ යේමනයේ සිදුවීමෙන් අපට දැකගත හැකිය. ඔහු එවකට සිටි රජුට (බල්කිස්) ලිපියක් යැවූ විට, ඇය තම උපදේශකයින් සහ ඇමතිවරුන් රැස් කළාය. ඔවුන් යුද්ධය තෝරා ගන්නා ලෙස උපදෙස් දෙමින් ඇයට මෙසේ පැවසූහ:

"අවසාන තීරණය ඔබ සතුය, ඔබ කුමන අණක් දුන්නද අපි ඒ වෙනුවෙන් පෙනී සිටිමු". රජු එම තේරීමට පමණක් සීමා නොවී, හස්රත් සුලෙයිමාන් (අලයිහිස්සලාම්) සමඟ දේශපාලන සාකච්ඡා මාර්ගය තෝරා ගත්තාය. සූරා අන්-නම්ල් (33-35 වැනි) හි සඳහන් වන පරිදි: (ඇය පැවසුවාය, 'නායකයෙනි! මාගේ මෙම කටයුත්තේදී මට උපදෙස් දෙන්න. ඔබ මා ඉදිරියේ සිටින තුරු මම කිසිදු කටයුත්තක අවසාන තීරණයක් නොගනිමි', ඔවුහු පැවසූහ, 'අපි මහා ශක්තියක් සහ දැඩි සටන්කාමී හැකියාවක් ඇති අය වෙමු, නමුත් බලය ඔබ සතුය, එබැවින් ඔබ කුමක් අණ කරන්නේදැයි බලා ගන්න', ඇය පැවසුවාය,

'නිසැකවම රජවරුන් නගරයකට ඇතුළු වන විට එය විනාශ කරති, එහි සිටින ගෞරවනීය වැසියන් අවමානයට ලක් කරති. ඔවුහු එසේම කරනු ඇත').

මහා සභාව - යේමනයේ බල්කීස් රැජින

4- රිද්දා යුද්ධයේ උපායමාර්ගික ඉලක්කය: එක්සේසත් අරාබි අර්ධද්වීපය

උපායමාර්ගික (Strategic) මට්ටමින්, අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තමාගෙන් පසු පැමිණි උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) වෙත එක්සේසත් අරාබියක් ඉතිරි කර ගියේය. මෙම එකමුතුකම නොතිබුනේ නම්, ඉස්ලාමය කිසිවිටෙකත් කලීෆා පාලනයේ සීමාවන් ඉක්මවා බටහිර, නැගෙනහිර සහ උතුර දෙසට ව්‍යාප්ත වීමට ඉඩ නොතිබුණි.

අබු බකර් එම කැරලිකාර කණ්ඩායම් එක්සේසත් කිරීමට සමත් විය. අද අප දකින ඉස්ලාමීය උම්මාවේ පදනම ඔහුගේ පාලනයයි.

උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) බොහෝ විට මෙසේ පැවසීය: "මම අබු බකර්ගේ පසුවේ ඇති එක මයිරුගසක් වීමට කැමැත්තෙමි."

අබු බකර්ගේ දැඩි හා ශක්තිමත් පෞරුෂය පෙන්නන සමහර අවස්ථා සහ වචන වෙත නැවත හැරෙමු:

හුදෙයිබියා ගිවිසුමේදී, නබිතුමාණන්ගේ තීරණය වූයේ කුරෙයිෂ්වරුන් සමඟ සමාදාන වීමයි. එහිදී මුසල්මානුවන් මදිනාවට හැරී යා යුතු වූ අතර, උමරා ඉටු කිරීම සඳහා මක්කාවට ඇතුළු නොවිය යුතු විය. මෙම කොන්දේසිය පිළිගැනීම මුස්ලිම්වරුන්ට දුෂ්කර වූ අතර, උමර් තුමා දැඩි කෝපයෙන් සිටියේය. උමර් තුමා නබිතුමාණන් සමඟ නැවත නැවතත් තර්ක කරනු දුටු අබු බකර්, ඉතා විනයගරුක ලෙස ඔහුට පැවසීය: "උමර්! ඔහු අල්ලාහ්ගේ දූතයාය. එබැවින් දැන් එය නතර කරන්න." ඔවුන් නබිතුමාණන්ගේ අධිපාර පූර්ණ අවනතභාවයෙන් අනුගමනය කළ යුතු බවත්, ඔවුන් ඉක්මවා නොයා යුතු බවත් ඔහු ඉන් අදහස් කළේය.

තවත් අවස්ථාවක, උසාමා (රළියල්ලාහු අන්හු) තම අශ්වයා පිට වාඩි වී සිටි අතර ඔහු හමුදාවේ අණදෙන නිලධාරියා විය. එම අවස්ථාවේදී කලීෆාවරයා වූ අබු බකර් පා ගමනින් ගමන් කරමින් සිටියේය. උසාමා ඔවුන් සමඟ ගමන් කිරීම සඳහා බිමට බැසීමට කැමති වූ විට, අබු බකර් ඔහුට මෙසේ පැවසීය: "බිමට බසින්න එපා, අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයේ මොහොතක් මාගේ පාද දූවිල්ලෙන් වැසී යාමෙන් කුමක් සිදුවේද!"

මරණය කෙරෙහි ඇති ආශාව ඔබට ජීවිතය ලබා දෙන බව ස්ථිරවම විශ්වාස කරන්න!

අල්ලාහ් මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසා කෙරෙහි තම කරුණාව පොද්‍රව කරන්නා වෙයි.

අල්ලාහ් රබ්බුල් ආලමින් ඔවුන්ට බරකන් (ආශිර්වාදය) පිරිනමන්නා, තවද උම්මතේ මුස්ලිම්වරුන් වෙනුවෙන් ඔවුන් කළ සේවාවන්ට උසස්ම කුසල් ලබා දෙන්නා. ආමින්.

මෙන්න ඔබ ලබා දුන් ලිපියේ දෙවන කොටස (Part-2: සකීෆත් බානි සායිදා සිද්දීම්)

සිංහල භාෂාවට (Sinhala) පරිවර්තනය කර ඇති ආකාරයයි. මෙහිදී ද ඉස්ලාමීය ඓතිහාසික ලේඛනවලට ආවේණික වූ ගෞරවනීය සහ ස්ථාවර ශෛලිය මැනවින් ආරක්ෂා කර ඇත:

2 වන කොටස

සකීෆත් බානි සායිදා, සිද්දීම් සිද්ද වූ ආකාරය

ශිෂ්ටාචාරයක, කණ්ඩායමක හෝ ආගමක ඉතිහාසයේ ගමන තීරණය කිරීමෙහිලා ප්‍රධාන භූමිකාවක් ඉටු කළ සිද්දීම් සහ සිද්දීම්වලින් ඉතිහාසය පිරී පවතී. ඉස්ලාමය ආගමක් මෙන්ම ශිෂ්ටාචාරයක් ලෙසද එවැනි පරිණාමීය ක්‍රියාවලියක් පසුකර යාමට සිදු විය. මුහම්මද් නබිතුමාණන්ගේ අභාවයෙන් පසු, උන්වහන්සේගේ නගරය වූ මදීනාවේ සිදු වූ එක් වැදගත් සිද්දීමක් නොවන්නට මුස්ලිම් ලෝකය සහ අරාබි අර්ධද්වීපය අද අප දකින ආකාරයට නොවීමට ඉඩ තිබුණි. එම සිද්දීම "සකීෆත් බානි සායිදා" (Saqifat Bani Saedah) ලෙස හැඳින්වේ.

• නබිතුමාණන්ගේ අභාවය - සකීෆා සභාව රැස්වීමට හේතුව

මුහම්මද් නබිතුමාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) අභාවප්‍රාප්ත වූයේ ඉස්ලාමීය හිජ්රි දින දර්ශනයේ තුන්වන මාසය වන රබීඋල් අව්වාල් මස 12 වන සඳුදා දිනකය. ඒ මක්කාවේ සිට මදීනාවට සංක්‍රමණය වී (හිජ්රි) 11 වන වසරේදීය. බොහෝ විද්වතුන්ගේ මතයට අනුව, දෙදවොපගත ලෙස උන්වහන්සේගේ අභාවය සිදු වූයේ උන්වහන්සේ උපන් දිනයේදීමය. උන්වහන්සේගේ අභාවය උන්වහන්සේගේ පවුලේ අයට සහ සහායවරුන්ට (සගයන්ට) දැඩි ශෝකයක් සහ කම්පනයක් ඉතිරි කළේය. නබිතුමාණන්ගේ නිවස උන්වහන්සේගේ මස්ජිදය (දේවස්ථානය) සමඟ සම්බන්ධ වී තිබුණි. ඒ අසලින් යන ඕනෑම අයෙකුට මස්ජිදය සහ නිවස තුළින් නැගෙන හැඩ්ම සහ වැලපීම ඇසුණු අතර, එය කොතැනින් එන්නේදැයි වෙන් කර හඳුනා ගැනීමට අපහසු විය. ශෝකය කෙතරම්ද යත්, වැලපෙන හඬ සැහෙන දුරකට ඇසුණි.

නබිතුමාණන්ට (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) ඉතාමත්ම සමීප සගයෙකු වූත්, උන්වහන්සේගෙන් පසු දෙවන කලීෆාවරයා වූත්, තම තර්කානුකූල බුද්ධියට ප්‍රසිද්ධ වූත් හස්රත් උමර් ඉබ්නුල් කත්තාබ් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා එම අවස්ථාවේදී ඇති වූ

කම්පනය නිසා මෙම සත්‍යය පිළිගැනීමට නොහැකි තත්ත්වයක සිටියේය. ඔහුට තම පාලනය අහිමි වූ අතර, තමා පණ මෙන් ආදරය කළ ඉස්ලාමයේ දූතයාණන් අභාවප්‍රාප්ත වූ බව විශ්වාස කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. එම කම්පනය නිසා ඔහු තම කඩුව අහසේ කරකවමින්, "යමෙකු මුහම්මද් (සල්) මියගිය බව පැවසුවහොත් මම ඔහුගේ බෙල්ල කපන්නෙමි" යැයි කැගසමින් තර්ජනය කළේය. ඔහු පැවසුවේ, "මුසා (අලයිහිස්සලාම්) තුමා තම රබ් (දෙවියන්) හමු වීමට ගියා සේ මුහම්මද් (සල්) තුමා ගොස් ඇත, උන්වහන්සේ ස්ථිරවම නැවත පැමිණෙනු ඇත" යනුවෙනි. නබිතුමාණන්ගේ අභාවය පිළිබඳව කලින් දන්වා තිබූ අල්-කුර්ආන් වැකිය මතක් කර දෙමින් උමර් තුමාව පියවි සිහියට ගත්තේ අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා පමණි. කෙසේ වෙතත්, මෙම සිදුවීම සභාඛාවරුන් අත්විඳි දැඩි ශෝකය, කම්පනය සහ අහිමි වීම අපට මැනවින් පෙන්වා දෙයි. නබිතුමාණන්ගේ ඥාති සහ බැණනුවන් වූ හස්රත් අලි ඉබ්නු අබ් තාලිබ් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමා, නබිතුමාණන්ගේ අභාවය පිළිබඳ පුවත ඇසුණු මොහොතේ තම තත්ත්වය විස්තර කළේ මෙසේය: "අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි! මාගේ ජීවිතයේ අවස්ථා දෙකකදී හැර කිසිවිටෙකත් මාගේ පාලනය මට අහිමි වී නැත; එකක් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්) අභාවප්‍රාප්ත වූ දිනය, අනෙක උස්මාන් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමාව ඡහිද් කරනු ලැබූ දිනයයි."

මුස්ලිම් උම්මාවට අත් වූ මෙම මහා ව්‍යාසනයේ ක්ෂණික ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, හැමතැනම ව්‍යාකූලත්වය සහ කම්පනය රජ කළ පරිසරයක, මදීනාවේ කස්රජ් ගෝත්‍රයේ නායකයා සහ ශ්‍රේෂ්ඨ සගයෙකු වූ "සෑද් බින් උබාදා" (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමාගේ නායකත්වයෙන් යුත් මුස්ලිම්වරුන් කණ්ඩායමක් "සකීෆත් බානි සායිදා" නම් ස්ථානයට රැස් වූහ. මෙය එම ගෝත්‍රයේ නිවාස මැද පිහිටි විශාල වහලක් සහිත ගොඩනැගිල්ලක (සභා ශාලාවක) නමකි. එය වටා කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අලංකාර සෙවනක් ලබා දෙන උස තල් (පේරිව්වම්) ගස් පිරී තිබුණි. එම සෙවණ ඇති ගොඩනැගිල්ල යට, එනම් සකීෆාව තුළ, සෑද් බින් උබාදා වාඩි වී තම අන්සාරි සගයන්ට තම අභිලාෂයන් සහ අදහස් ප්‍රකාශ කරමින් සිටියේය. ආදරණීය නබිතුමාණන්ගේ (සල්) අභාවයෙන් පසු දැන් සිදුවිය යුත්තේ කුමක්දැයි ඔහු ඔවුන්ට පැහැදිලි කරමින් සිටියේය.

කලින් යත්රිබ් ලෙස හැඳින්වූ මදීනා නගරයේ පදිංචි වී සිටි ප්‍රබල ගෝත්‍ර දෙකෙන් එකක් වූ කස්රජ් ගෝත්‍රයේ නායකයා (අනෙක් ගෝත්‍රය "අවිස්" වේ) මුස්ලිම් උම්මාවේ නායකත්වය පැවරිය යුත්තේ කාටද යන්න පිළිබඳව තම ජනතාව ඉදිරියේ අදහස් දක්වමින් සිටියේය. තම ජනතාව වන අන්සාරිවරුන් නබිතුමාණන්ට කළ උපකාර සහ ඉස්ලාමයේ කැඳවීම ආරක්ෂා කිරීම වෙනුවෙන් ඔවුන් කළ කැප කිරීම් ඔහු මතක් කර දුන්නේය. එය උන්වහන්සේගේම ගෝත්‍රය වූ කුරෙයිෂ්වරුන් උන්වහන්සේට එරෙහිව සටන් කර, රටින් පිටුවහල් කර, උන්වහන්සේව ඝාතනය කිරීමට පවා කුමන්ත්‍රණය කළ වකවානුවක කළ උපකාරයන්ය.

සෑද් (රළියල්ලාහු අන්හු) නබ්තුමාණන් විසින් තමන්ට ලබා දුන් "අන්සාරිවරුන්" (උපකාරකයින්) යන නාමය තම ජනතාවට මතක් කර දුන්නේය. ඔවුන් නබ්තුමාණන් සමඟ ස්ථිරව සිටිමින්, උන්වහන්සේට දුන් ගිවිසුම් සහ පොරොන්දු ඉටු කළහ. කස්රජ් ගෝත්‍රයේ නායකයා තම ගෝත්‍රයට පැවසුවේ, "දැන් අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් අභාවප්‍රාප්ත වී ඇති බැවින්, අන්සාරිවරුන් මදිනාවේ තම කටයුතුවල නායකත්වය භාරගෙන, සමස්ත අරාබි අර්ධද්වීපය පුරාම ඉස්ලාමයේ කැඳවීම මෙහෙයවිය යුතු කාලය පැමිණ ඇත" යනුවෙනි. සෑද් තම අසනීප තත්ත්වය හේතුවෙන් කතා කළේ ඉතා මද හඬින්. වේදනාව අඩු කර ගැනීම සඳහා ඔහුගේ හිස වටා රෙදි කැබැල්ලක් බැඳ තිබුණි. ඔහු මද හඬින් කතා කරද්දී, ඔහුගේ පුත් කයිස් (රළියල්ලාහු අන්හු) ඔහු අසල නැඟී සිට තම පියාගේ කතාව උස් හඬින් ජනතාවට පැහැදිලි කළේය.

සෑද් සකීලාව තුළ කතා කරමින් සිටියදී, එතැන සිටි අයෙකු එහි සිදුවන තත්ත්වය ජනතාවට දැන්වීමට මස්ජිද්දන් නබව් දෙසට දිව ගියේය. ඔහු පැවසුවේ, "අන්සාරිවරුන්ගේ මෙම කණ්ඩායම සකීලා බානි සායිදා හි සෑද් බින් උබාදා වටා රැස් වී සිටිති. ඉදිරියේදී ඇති වන තත්ත්වය ගැන යමෙකුට සැලකිල්ලක් ඇත්නම්, දේවල් අතින් ගිලිහී යාමට පෙර ඔවුන් එතැනට යත්වා" යනුවෙනි. මෙම පුවත ඇසුණු වහාම අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) සහ උමර් (රළියල්ලාහු අන්හු) එතැන කුමක් සිදුවන්නේදැයි බැලීමට සකීලාව දෙසට කඩිනමින් ගියහ. ඔවුන් සකීලාවට ඇතුළු වූ වහාම සියලු දෙනාගේ දෑස් ඔවුන් දෙසට යොමු විය. සෑද් තම අසනීපය සහ වේදනාව හේතුවෙන් සළුවක් (අබායා) පොරවාගෙන වාඩි වී සිටියේය. ඔවුන්ගේ ප්‍රකාශකයා දිගටම කතා කරමින්: "අපි අල්ලාහ්ගේ උපකාරකයින් (අන්සාර්) සහ ඉස්ලාමයේ හමුදාව වෙමු. ඔබ (එනම් අබු බකර් සහ උමර්) මක්කාවේ සිට හිජ්රත් කළ මුහාජිර්වරුන් වන අතර නබ්තුමාණන්ගේ සම්පතම කණ්ඩායමයි. ඔබ අපව අපගේ අයිතිවාසිකම්වලින් වැළැක්වීමට සහ අප එය ඉල්ලා සිටීමෙන් අපව හැරවීමට මෙහි පැමිණ ඇති බව පෙනේ" යැයි පැවසීය.

එහි වාතාවරණය ඉතා උණුසුම් වූ අතර පණිවිඩය සම්පූර්ණයෙන්ම පැහැදිලි විය. අන්සාරිවරුන්, විශේෂයෙන් කස්රජ් ගෝත්‍රිකයන්, මදිනාව පමණක් නොව, ඉතා වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වෙමින් පැවති සමස්ත ඉස්ලාමීය රාජ්‍යයම මෙහෙයවීමේ තම පැහැදිලි කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර තිබුණි. අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) දිගු විවාදවලට නොගොස් තම කතාව ආරම්භ කළේය. අල්ලාහ්ගේ පොතෙහි සඳහන් වූ දෑ හෝ ආදර්ශය නබ්තුමාණන් (සල්) විසින් පවසන ලද දෑ වේවා, අන්සාරිවරුන්ගේ උදාර ගුණාංග සඳහන් කිරීමට පටන් ගත් විට ඔහු කිසිවක් මඟ හැරියේ නැත.

අබු බකර්ගේ කතාවේ කොටසක් මෙසේය: "අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්) ඔබ ගැන කුමක් පැවසුවේදැයි ඔබ දන්නවා ඇත; 'සියලුම මිනිසුන් එක් නිම්නයක් දෙසට ගියහොත්

සහ අන්සාරිවරුන් වෙනත් නිමිනයක් දෙසට ගියහොත්, මම අන්සාරිවරුන්ගේ නිමිනයේ මාවතම තෝරා ගන්නෙමි." පසුව අබු බකර් මෙම සභාව රැස් කළ පුද්ගලයා දෙසට හැරී, "සෑද්! 'කුරෙයිෂ්වරුන් මෙම කටයුත්තට (එනම් උම්මාවේ නායකත්වයට) වඩාත්ම සුදුසු අය වෙති' කියා අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්) පවසන විට ඔබ එතැන සිටියේ නැද්ද?" යැයි ඇසීය. එයට සෑද්, "ඔව්, ඔබ ප්‍රකාශ කළේ සත්‍යයමයි. අපි ඇමතිවරු (උප නායකයෝ) වෙමු, ඔබ නායකයෝය" යැයි පිළිතුරු දුන්නේය.

මුහම්මද් නබිතුමාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) නායකත්වයේ වගකීම කුරෙයිෂ්වරුන්ට පැවරීමට අණ කිරීමට හේතුව, අරාබි අර්ධද්වීපය තුළ ඔවුන්ට පමණක්ම වූ සුවිශේෂී ගෞරවයක් තිබීමයි. සියලුම අරාබි ගෝත්‍ර කුරෙයිෂ්වරුන්ව ඉතා ගෞරවනීය ලෙස සැලකූහ. මන්ද ඔවුන් සියවස් ගණනාවක් තිස්සේ මක්කාවේ ශුද්ධ වූ හරාම් දේවස්ථානයේ ආරක්ෂකයින් ලෙස කටයුතු කර තිබීමයි. අරාබිවරු කුරෙයිෂ්වරුන්ව ශුද්ධ වූ ස්ථානයේ සේවකයන් ලෙස සැලකූහ. එබැවින් ඔවුන් සමඟ ඔවුන්ට කිසිදු ආරවුලක් නොතිබූ අතර, ඔවුන්ගේ නායකත්වය ඔවුන් කිසිදු විරෝධයකින් තොරව පිළිගත්හ. නබිතුමාණන් අරාබිවරුන්ගේ මනෝභාවය හොඳින් දැන සිටියේය. උම්මාවේ නායකත්වය කුරෙයිෂ්වරුන් හැර වෙනත් අයෙකුට පවරා තිබුණේ නම්, අභ්‍යන්තර ගැටුම් උම්මාව එහි ආරම්භයේදීම විනාශ කර දැමීමට ඉඩ තිබුණි.

අබු බකර් තම කතාව මෙසේ අවසන් කළේය: "මෙන්න හස්රත් උමර් ඉබ්නුල් කත්තාබි, මොහුගේ දෑත් මඟින් ඉස්ලාමයට ජයග්‍රහණය සහ ගෞරවය ලබා දෙන ලෙස මුහම්මද් නබිතුමාණන් (සල්) අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කළහ. මොහු හස්රත් අබු උබේයිදා ඉබ්නුල් ජර්රාහ්, මොහුව නබිතුමාණන් 'මෙම උම්මාවේ විශ්වාසවන්තයා' ලෙස ප්‍රකාශ කළහ. ඔබ මෙයින් එක් අයෙකුට බෙඳන් (නායකත්ව දිවුරුම) කර ගන්න." අබු බකර් තමන් යෝජනා කළ පුද්ගලයන් ගැන සඳහන් කළ වහාම, ඔවුන් දෙදෙනාම එකවරම, "අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි! අබු බකර්, අපි කිසිවිටෙකත් අපව ඔබට ඉදිරියෙන් නොතබන්නෙමු" යැයි පැවසූහ. ඔවුන් දෙදෙනාම නායකත්වය භාර ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම නිසා සකීලාව තුළ ව්‍යාකූලත්වය සහ කලබලය පැතිර ගියේය. උස් හඬින් කතා කිරීම සහ නොසන්සුන්තාවය වැඩි වීමට පටන් ගත් අතර, එය එතැන සිටි බුද්ධිමතුන්ව යම් කිසි මහා ව්‍යාකූලත්වයක් (ගිත්තාවක්) ඇති වේදැයි බිය ගැන්වීය.

මෙම සෝෂාවන් මධ්‍යයේ, උමර් ඉබ්නුල් කත්තාබි (රළියල්ලාහු අන්හු) තම උස හා ශක්තිමත් පෙනුමෙන් නැඟී සිට, උස් හඬින් මෙසේ පැවසීය: "මුස්ලිම්වරුනි! අප අතරින් මෙම නායකත්වයට වඩාත්ම සුදුසු වන්නේ අල්ලාහ් කූර්ආනයේ කවුරුන් ගැන සඳහන් කර ඇත්ද ඔහුය. නබිතුමාණන්ගේ දෙවන සගයා ලෙස හැඳින්වුණු, ගුහාව තුළ උන්වහන්සේ සමඟ සිටි තැනැත්තා ඔහුය." (මෙය මක්කාවේ සිට මදීනාවට කළ හිජ්රත්

ගමන පිළිබඳවයි). ඔහු අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) ය. පසුව උමර් තුමා අබු බකර්ගේ දැන් අල්ලා බෙදාත් කිරීමට ඉදිරියට ආ නමුත්, අන්සාරිවරුන්ගෙන් එක් අයෙකු ඔහුට පෙර ඉදිරියට ආවේය. ඔහුගේ නම බෂීර් බින් සෑද් (රළියල්ලාහු අන්හු) ය (මොහු තුළාන් බින් බෂීර්ගේ පියා වේ). ඔහු බෙදාත් කළේය, පසුව උමර් තුමාද, පසුව අනෙක් සියලුම ජනයාද බෙදාත් කළහ.

මෙම සියලු කටයුතු අවසන් වූ පසු, අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) (දැන් ඔහු අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්ගේ පළමු කලීෆාවරයා බවට පත්ව සිටියේය) නැඟී සිට, අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කර, ඔහුගේ ගුණාංග විස්තර කිරීමෙන් පසු ඓතිහාසික කතාවක් කළේය. එහිදී ඔහු මෙසේ පැවසීය: "මහජනයනි! දැන් මෙම කටයුත්ත අවසන් වී ඇත. මම ඔබ අතරින් හොඳම මිනිසා තෝරා ගත් මුත්, ඔබව අධීක්ෂණය කරන්නා ලෙස මාව පත් කර ඇත. මම හොඳ දෙයක් කළහොත් මට උදව් කරන්න, මම වැරදි මාවක් තෝරා ගතහොත් මාව නිවැරදි කරන්න. සත්‍යය යනු අමානතයකි (භාරයකි), බොරුව යනු දෝෂිකමකි. ඔබ අතරින් කවුරුත් දුර්වලද, ඔහුට ඔහුගේ අයිතිවාසිකම ලබා දී ඔහුගේ දුක නිවන තුරු අල්ලාහ්ගේ අණින් ඔහු මා ළඟ බලවතෙකු වේ. ඔබ අතරින් කවුරුත් බලවත්ද, ඔහුගෙන් අන් අයගේ අයිතිවාසිකම් උදුරා ගන්නා තුරු අල්ලාහ්ගේ අණින් ඔහු මා ළඟ දුර්වලයෙකු වේ.

දැනගන්න, යම් සමාජයක් ජීව්‍යය අත්හරින්නේද, අල්ලාහ් ඔවුන් මත අවමානය ඇති කරයි. දැනගන්න, යම් සමාජයක දුරාවාරය සහ දූෂණය පැතිරෙන්නේද, අල්ලාහ් ඔවුන්ව පරීක්ෂණවලට ලක් කරයි. මම අල්ලාහ්ට සහ ඔහුගේ දූතයාණන්ට අවනත වන තාක් මට අවනත වන්න. මම අල්ලාහ්ට සහ ඔහුගේ දූතයාණන්ට පිටුපෑවහොත්, මා හට අවනත වීමට ඔබට කිසිදු බැඳීමක් නැත. සලාතය සඳහා නැඟී සිටින්න, අල්ලාහ් ඔබ කෙරෙහි කරුණාව දක්වනු ඇත." මෙය කෙටි නමුත් ඉතා පැහැදිලි සහ තීරණාත්මක කතාවක් වූ අතර, එය නායකයෙකු සහ ඔහුගේ වැසියන් අතර යුක්තිය පදනම් කරගත් උසස් සමාජ ගිවිසුමක පදනම දැමීය.

• සකීෆා සිදුවීමේ ප්‍රධාන නායකයා වූයේ කවුද?

මක්කාව ජයගත් දිනයට අප ඉතිහාසයෙන් හැරී බැලුවහොත්, මදීනාවෙන් පැමිණි දහස් සංඛ්‍යාත මුස්ලිම් හමුදාව මක්කාවේ වීදිවලට සෑම දෙසින්ම ඇතුළු වන අයුරු අපට පෙනෙනු ඇත. සෑද් බින් උබාදා (රළියල්ලාහු අන්හු) මක්කාවේ වීදිවලින් ගමන් කරමින් සිටි අන්සාරි සේනාංකයේ අණදෙන නිලධාරියා විය. ඔහු තම අශ්වයා පිට නැඟී අබු සුෆ්‍යාන් සහ හස්රත් අබ්බාස් (නබිතුමාණන්ගේ බාප්පා) පසුකර යන විට, ඔහු තම කඩුව කරකවමින්, ජයග්‍රාහී ලීලාවෙන් ඔවුන්ට මෙසේ පැවසීය: "අද යුද්ධයේ දිනයයි, පළිගැනීමේ දිනයයි. අද අල්ලාහ් කුරෙයිෂ්වරුන්ව අවමානයට ලක් කරන දිනයයි." නගරයට ඇතුළු වන විට මුහම්මද් නබිතුමාණන් (සල්) පොදු සමාවක් දී ඇති බව දැන සිටි

එම දෙදෙනා, කඩිනමින් නබ්තුමාණන් වෙත ගොස් සෑද් පැවසූ දේ විස්තර කළහ. නබ්තුමාණන් සෑද්ගේ වචන ඇසූ විට, "නැත, බලාපොරොත්තු වන්න, අද කරුණාවේ දිනයයි, සමාවේ දිනයයි. අද අල්ලාහ් කුරෙයිෂ්වරුන්ට ගෞරවය ලබා දෙන දිනයයි" යනුවෙන් පැවසූහ. මෙම ප්‍රකාශයෙන් පසු, නබ්තුමාණන් අන්සාරි සේනාංකයේ අණදෙන නිලධාරී තනතුරෙන් සෑද්ව ඉවත් කිරීමට අණ කළ අතර, එම තනතුර ඔහුගේ පියා මෙන්ම නබ්තුමාණන්ගේ සහයෙකු වූ ඔහුගේ පුත් කයිස් වෙත පැවරූහ. මෙය නබ්තුමාණන්ගේ ඉතා බුද්ධිමත් තීරණයක් විය; සෑද්ගේ ගෞරවයට හානියක් නොවන පරිදි සහ ඔහුගේ සිතේ කිසිදු අමනාපයක් ඇති නොවන පරිදි ඔහුව ඉවත් කරන ලදී, මන්ද ඔහුගේම පුත්‍රයා ඔහු වෙනුවට අණදෙන නිලධාරියා වූ බැවිනි. මෙය කිසිදු අතුරු ආබාධයක් නොමැති හොඳම විසඳුමක් විය.

සෑද් බින් උබාදා (රළියල්ලාහු අන්හු) යනු ඉතා ඉහළ අභිලාෂයන් සහ ස්ථිර පෞරුෂයක් ඇති අයෙකි. මේ හේතුව නිසා ඔහු අබු බකර් (රළියල්ලාහු අන්හු) තුමාට බෙබෙත් කළේ නැත. ඔහු පැහැදිලිවම මෙම තනතුර තමාට අවශ්‍ය කර තිබුණි. උමර් තුමා අබු බකර් වෙත පැවසුවේ, "සෑද් වෙත අයෙකු යවා බෙබෙත් කරන ලෙස ඉල්ලන්න" යනුවෙනි. බෂීර් බින් සෑද් සෑද්ගේ මනෝභාවය දැන උමර් තුමාට පැවසුවේ, "ඔහුව ඔහුගේ මගේ හැර දමන්න, ඔහු තම නිවසේ වාඩි වීමට තීරණය කළ තනි මිනිසෙකු පමණි" යනුවෙනි; එබැවින් ඔවුහු එසේ කළහ. අබු බකර්ගේ අභාවයෙන් පසු, උමර් ඉබ්නුල් කත්තාබි (රළියල්ලාහු අන්හු) උම්මාව මෙහෙයවීමට තෝරා ගන්නා ලදී. එවිටද එම අභිලාෂයම අවදි වූ අතර, සෑද් උමර් තුමාටද බෙබෙත් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. අවසානයේදී, සෑද් ෂාම් (දමස්කස් සහ ඒ අවට නගර) ප්‍රදේශයට සංක්‍රමණය වූ අතර, එහිදී ඔහු තම ජීවිතයේ අවසාන කාලය ගත කළේය.

අවසාන කරුණ නම්, අබු බකර් සහ උමර් යන මහත්වරුන්ගේ ක්ෂණික උපායමාර්ගය සහ සකිෆත් බානි සායිදා හි ඔවුන්ගේ බුද්ධිමත් ක්‍රියාමාර්ග උම්මාවේ නායකත්වය ගෝත්‍රික සන්ධිවලට ගොදුරු වීමෙන් බේරා ගත්තේය. කස්රජ් නායක සෑද් බින් උබාදා නායකත්වය ලබා ගැනීමට සමත් වූයේ නම්, අවස් ගෝත්‍රිකයන් තමන්ටද එම තනතුර ලැබෙන තුරු කිසිසේත් නිකම් නොසිටිනු ඇත. මෙම ගෝත්‍ර දෙක අතර තරඟකාරීත්වයේ සහ ලේ වැගිරීම්වල දිගු ඉතිහාසයක් තිබුණි. ඔවුන්ගේ අවසාන යුද්ධයේ නම "බුආස් යුද්ධය" (Boaath) වේ. එය බිහිසුණු දිනයක් ලෙස මතකයේ තිබුණි, මන්ද එය ඔවුන් අතර සිදු වූ වඩාත්ම දරුණු හා ලේ වැකි යුද්ධය වූ බැවිනි, එමෙන්ම එය අවසාන යුද්ධයද විය. මෙම යුද්ධය සිදු වූයේ නබ්තුමාණන්ගේ මදිනා පැමිණීමට වසර පහකට පෙරය. උන්වහන්සේ පැමිණි වහාම, ඔවුන්ගේ ආරවුල් අවසන් කර, මදිනාවේ මුආකාත් (සහෝදරත්ව) පදනම දැමූහ.

මෙය එතරම් පහසුවෙන් නැති වී යා හැකි දිගු ඉතිහාසයක් නොවේ. නබ්බුමාණන් මදිනාවේ තම කාමරයේ සිටියදී, ගෝත්‍ර දෙකම ආයුධ අතට ගෙන ඇති බවත් යුද්ධය සඳහා වේලාවක් සහ ස්ථානයක් තීරණය කර ඇති බවත් පුවත ලැබුණි. යුදෙව් මිනිසෙකු ඔවුන්ගේ සභාවල වාඩි වී, එම ලේ වැකි යුද්ධයේ සිදුවීම් ඔවුන්ට මතක් කර දෙමින්, වසර ගණනාවක් තිස්සේ නිදා සිටි එම ඊත්තාව නැවත අවදි කර තිබුණි. නබ්බුමාණන් දැඩි කලබලයකින් යුතුව පිටත් වූහ. තත්ත්වයේ බරපතලකම නිසා උන්වහන්සේ නිවසින් පිටවන තුරු තම උඩුකය සළුව පවා හැඳ සිටියේ නැත. උන්වහන්සේ ඔවුන්ගේ සභාව අසලට ගිය විට, "මුස්ලිම්වරුනි! අල්ලාහ්ට බිය වන්න, අල්ලාහ්ට බිය වන්න, මම ඔබ අතර සිටියදීම ඔබ ජාහිලියා (නොදැනුවත්කමේ) කාලයේ දෑ මතක් කරන්නේද? අල්ලාහ් ඔබට ඉස්ලාමයේ යහමහ පෙන්වීය, ඒ මගින් ඔබව ගෞරවයට පත් කළේය, ඔබේ ජාහිලියා කාලයේ කැඳවීම් අවසන් කළේය. ඔබ කුෆ්ර් (ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන්) බේරා ගන්නා ලදී, ඔබේ හදවත් එකතු කරන ලදී, දැන් ඔබ නැවතත් ඔබේ කුෆ්ර් කාලයේ දවස්වලට හැරෙන්නේද!" යැයි පැවසූහ. මෙම වචන ඇසුණු වහාම තමන් රැවටී ඇති බවත් මෙය සතුරෙකුගේ ඡෙයිතානික කුමන්ත්‍රණයක් බවත් ඔවුහු වටහා ගත්හ. ඔවුහු හඬන්නට වූහ, එකිනෙකා වැළඳ ගත්හ, නබ්බුමාණන් සමඟ පූර්ණ අවනතභාවයෙන් ආපසු පැමිණියහ.

සකීෆත් බානි සායිදා හි සිදුවීම බුද්ධියෙන් සහ ගැඹුරු සලකා බැලීමකින් තොරව වටහා ගැනීම සහ එහි ඇගයීම සිදු කිරීම එම උදාර මිනිසුන්ට කරන යුක්තියක් නොවේ. මෙය මහා ඊත්තාවන් සිදු වූ කාලයකි, එනම් රිද්දා (ආගමෙන් හැරී යාමේ) ඊත්තාව සහ බොරු නබිවරුන්ගේ අභිලාෂයන් (යමාමා හි මුසයිලමා කද්දාබ්, යේමනයේ අල්-අස්වද් අල්-අන්සි, සජාහ් සහ තුලයිහා බින් කුවයිලිඩ්); මෙම සියලු තත්ත්වයන් පාලනය කිරීමට සහ ආරක්ෂිත වෙරළට ළඟා වීමට ස්ථීර හා එක්සේසත් වූ හදවත් අවශ්‍ය විය. තරුණ නමුත් ව්‍යාකූල වෙමින් පැවති රාජ්‍යයක කුළුණු ශක්තිමත් කිරීමට එකමුතුකම අත්‍යවශ්‍ය විය. මදිනාවේ සභාබාලවරුන් අතර තිබූ ගැටුම් වෙනත් මහත් ගත්තේ නම්, ඉස්ලාමයේ ඉතිහාසයේ ගමන සඳහා වෙනස් වීමට ඉඩ තිබුණි. නබ්බුමාණන්ගේ අභාවයෙන් පසු ඇති වූ ඊත්තාවන් සහ දැඩි ව්‍යාකූලත්වයන් පවතින විට නගර දෙකක් පමණක් ස්ථීරව නැගී සිටියේය; මක්කාව සහ මදිනාවයි. මෙය අපට සකීෆා සිදුවීමේ වැදගත්කම වටහා දෙයි. සකීෆත් බානි සායිදා යනු ඉස්ලාමීය ආගම ආරක්ෂිතව රැගෙන ගිය පාලමක් සඳහා ගැඹුරින් හැරූ මූලික කුළුණකි; මෙය පසුගිය පරම්පරා ගණනාවකට ළඟා වූ ආගමකි, එමෙන්ම ඉදිරි පරම්පරාවලටද ළඟා වනු ඇත. මෙම වැදගත් ඓතිහාසික වකවානුවේදී අප වෙනුවෙන් නිවැරදි තීරණ ගෙන ස්ථීරව සිටි එම ශුද්ධ වූ ආත්මයන් මත අල්ලාහ්ගේ කරුණාව සහ බරකතය වේවා, තවද මෙම සිදුවීම් වැරදියට වටහාගෙන එහි වැදගත්කම වටහා නොගත් අයටද අල්ලාහ් සමාව දෙන්නවා.

මදීනා මුනව්වරා හි සකීෆත් බානි සායිදා පිහිටි ස්ථානය:

සකීෆාව පිහිටා ඇත්තේ මස්ජිද්දන් නබවි (සල්) දේවස්ථානයේ වයඹ දෙසින්ය. මෙම ස්ථානය බානි සායිදා හි කස්රජ් ගෝත්‍රයේ නිවාස මැද පිහිටා තිබුණි. එය ඔවුන්ගේ විසිරී තිබූ නිවාසවලින් වට වූ වත්තක් තුළ, ඔවුන්ගේ අසල පිහිටි තල් වතු වල සෙවණෙහි තිබුණි. සකීෆාව සෑහෙන දුරකට විශාල සහ පෘථුල වූ අතර, එය අන්සාරිවරුන්ගේ (උපකාරකයින්ගේ) විශාල කණ්ඩායමකට ඉඩ පහසුකම් සැලසීය. අන්සාරිවරුන් යනු නබිතුමාණන් විසින් කස්රජ් ගෝත්‍රයට ලබා දුන් නව නාමයයි. සකීෆාව ඉදිරිපිට අමතර පුළුල් බිමක් තිබූ අතර, සකීෆාව පිරි යන අවස්ථාවකදී තවත් ජනයා රැස් වීමට එය පහසුවක් විය. සකීෆාවට නුදුරින්ම ප්‍රිදක් තිබූ අතර එය බානි සායිදා ගෝත්‍රයේ දේපළකි. කාලයත් සමඟ සකීෆාව ගොඩනැගිල්ලක් බවට පත් වූ අතර, එහි හැඩය පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට වෙනස් විය. දැනට, සකීෆාව පොදු උද්‍යානයක් (හදීකා) බවට පත් කර ඇති අතර, එය මස්ජිද්දන් නබවි දේවස්ථානයේ බටහිර තාප්පයට යාබදව පිහිටා ඇත.